

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 10.7.2023
COM(2023) 402 final

2023/0237 (COD)

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING

om ändring av förordning (EG) nr 223/2009 om europeisk statistik

(Text av betydelse för EES)

{SEC(2023) 269 final} - {SWD(2023) 240 final} - {SWD(2023) 241 final}

MOTIVERING

1. BAKGRUND TILL FÖRSLAGET

• Motiv och syfte med förslaget

Sedan 1953 har den europeiska statistiken utvecklats tillsammans med Europeiska unionen och spelat en allt viktigare roll för att stödja EU:s verksamhet, politik och lagstiftning, bland annat genom utformning, genomförande, övervakning och utvärdering.

Den nuvarande rättsliga ramen för europeisk statistik är förordning (EG) nr 223/2009 som antogs av Europaparlamentet och rådet 2009. Den reviderades 2015 för att stärka den övergripande styrningen av det europeiska statistiksystemet (ESS), särskilt dess yrkesmässiga oberoende. Sedan dess har denna förstärkta styrning visat sig vara ändamålsenlig.

På senare tid har finanskriser, migrationskriser och covid-19-pandemin liksom Rysslands militära angrepp på Ukraina dock ökat kraven och förväntningarna på mer aktuell och detaljerad europeisk statistik som kan ligga till grund för EU:s beslutsfattande och säkerställa bästa möjliga krishantering från EU:s sida. Därför har EU tagit initiativ till lagstiftning på flera områden för att bygga upp övergripande krishanteringsmekanismer genom bl.a. förslagen om civilskyddsmekanism, EU:s myndighet för beredskap och insatser vid hälsokriser (Hera), mekanismen för marknadskorrigerings samt krisinstrumentet för den inre marknaden.

Samtidigt ingår det europeiska statistiksystemet i ett sammanhang som drivs av en omvälvande digital omställning som skapar nya informationsbehov samtidigt som många digitala datakällor växer fram. Dessa källor är redo att utnyttjas och kan bidra till europeisk statistik som kan tillgodose dessa behov på ett mer effektivt, omfattande och aktuellt sätt. Detta kan i sin tur öka ekonomisk tillväxt, stimulera innovation, stödja demokratiskt ansvarutkrävande och det allmänna välbefinnandet i samhället.

Till följd av detta har förväntningarna hos användare av europeisk statistik förändrats, med ökad efterfrågan på mer utförlig information som ska framställas snabbare, med tätare mellanrum och med mer djupgående insikter till stöd för en evidensbaserad EU-politik. Nya dataskyddsbestämmelser (den allmänna dataskyddsförordningen, GDPR) samt nya integritetsskyddsparametrar har också blivit en viktig del av denna nya miljö. Då dagens metoder för framställning av europeisk statistik är begränsade till traditionella datakällor (t.ex. enkäter och administrativa register) är dessa ökande krav svåra eller direkt omöjliga att tillgodose, även om statistikmyndigheterna har fått ytterligare resurser.

Det allmänna syftet med detta förslag är därför att anpassa den rättsliga ramen för europeisk statistik till framtiden och avsevärt förbättra det europeiska statistiksystemets förmåga att anpassa sig till databehoven. Det europeiska statistiksystemet ska kunna framställa statistik som är mer relevant, snabbare tillgänglig och mer detaljerad. Detta kommer att förbättra effektiviteten och minska kostnaderna och bördorna för medlemsstaterna och uppgiftslämnarna. Det här initiativet syftar också till att tillhandahålla en mekanism och verktyg som gör det möjligt för det europeiska statistiksystemet att reagera snabbt och på ett kollektivt och samordnat sätt på brådskande behov av data i kristider.

Förslaget syftar närmare bestämt till att göra det möjligt för statistikmyndigheterna att ta vara på hela potentialen hos digitala datakällor och digital teknik genom att göra det möjligt att återanvända dem för europeisk statistik. Förslaget bidrar till att göra det europeiska statistiksystemet mer resurseffektivt och ändamålsenligt genom att främja datadelning och stärka samordningen, strängt bevara insynsskydd för statistiska uppgifter och skydd av den personliga integriteten, uppdatera ESS-partnernas uppgifter, beskriva möjliga roller för att

utnyttja de möjligheter som den digitala omställningen erbjuder för mer kostnadseffektiv och mindre betungande statistikframställning, och specificera nya uppdrag som statistikmyndigheterna skulle kunna utföra i de framväxande europeiska och nationella dataekosystemen, utan att göra avkall på subsidiaritetsprincipen.

- **Förenlighet med befintliga bestämmelser inom området**

Förslaget är helt förenligt med befintliga bestämmelser i EU:s statistiklagstiftning.

- **Förenlighet med unionens politik inom andra områden**

Detta förslag är förenligt med gällande regler om

- behandling av personuppgifter (den allmänna dataskyddsförordningen),
- stärkta mekanismer för att öka tillgången till data (dataförvaltningsakten),
- den allmänna strategin för att göra data tillgängliga för offentliga organ i situationer med exceptionella behov i enlighet med det förslag till dataförordning som för närvarande diskuteras,
- skydd av privatliv och kommunikationshemlighet samt alla personuppgifter och andra uppgifter som lagras i och nås från teleterminalutrustning (direktivet om integritet och elektronisk kommunikation, som ska ersättas av den förordning om integritet och elektronisk kommunikation som för närvarande är föremål för förhandlingar mellan Europaparlamentet och rådet).

2. RÄTTSLIG GRUND, SUBSIDIARITETSPRINCIPEN OCH PROPORCIONALITETSPRINCIPEN

- **Rättslig grund**

Den rättsliga grunden för detta förslag är artikel 338.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget). Europaparlamentet och rådet beslutar om åtgärder i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet för framställning av den statistik som behövs för unionens verksamhet.

Enligt artikel 338.2 i EUF-fördraget ska dessutom framställningen av europeisk statistik uppfylla krav på opartiskhet, tillförlitlighet, objektivitet, vetenskapligt oberoende, kostnadseffektivitet och insynsskydd för statistiska uppgifter, utan att innebära en alltför stor belastning för de ekonomiska aktörerna.

- **Subsidiaritetsprincipen (för icke-exklusiv befogenhet)**

Subsidiaritetsprincipen är tillämplig eftersom förslaget inte avser ett område där EU har exklusiv befogenhet. Det innebär att EU endast agerar eftersom det är effektivare än åtgärder på nationell, regional eller lokal nivå.

För att det europeiska statistiksystemet ska kunna ta fram mer relevant, aktuell och detaljerad statistik behövs rättsliga bestämmelser på EU-nivå för att göra nya datakällor tillgängliga för de nationella statistikbyråerna (NSI) och kommissionen (Eurostat), så att de kan sammanställa europeisk statistik på ett hållbart sätt.

I de fall där medlemsstaterna tillåter att privat innehavda uppgifter återanvänds för officiell statistik, skiljer sig för närvarande villkoren och skyddsåtgärderna åt mellan medlemsstaterna. En harmoniserad strategi på EU-nivå skulle skapa rättssäkerhet och säkerställa rättvis behandling av privata uppgiftsinnehavare som är verksamma i flera medlemsstater.

För att det europeiska statistiksystemet ska kunna reagera på kriser bör särskilda hänvisningar införas i den övergripande rättsliga ramen för den europeiska statistiken, vilket möjliggör snabba reaktioner på EU-nivå och även säkerställer att den statistiska reaktionen är konsekvent i medlemsstaterna. Den föreslagna reaktionsmekanismen förbättrar effektiviteten genom ökad statistisk samordning, samtidigt som de nationella statistikmyndigheternas uppdrag och ansvarsområden respekteras. Den kan dessutom användas som komplement till EU:s befintliga krishanteringsinstrument för att säkerställa att aktuell och relevant statistik finns att tillgå för evidensbaserat beslutsfattande inom de instrumenten.

För att minska bördan för företag och enskilda och öka effektiviteten och kvaliteten måste processerna inom det europeiska statistiksystemet optimeras. Processerna omfattar former för uppgiftsinsamling och uppgiftsdelning som rör företeelser som förekommer i fler än en medlemsstat, såsom multinationella företags verksamhet.

Utan ytterligare lagstiftningsåtgärder på EU-nivå kommer de problem som har utvecklats att fortsätta och kan gradvis förvärras, med tanke på den ökade digitaliseringen av samhället och förändringar av användarnas efterfrågan.

Unionen får därför vidta de föreslagna åtgärder enligt subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget.

- **Proportionalitetsprincipen**

Förslaget är förenligt med proportionalitetsprincipen enligt följande:

Initiativet syftar till att framtidssäkra det europeiska statistiksystemet. Det har bedömts vara lämpligt för detta ändamål, vilket innebär att den totala nyttan för samhället är betydligt högre än de totala kostnaderna, vilket framgår av konsekvensbedömningen. Rättssäkerhetsgarantier säkerställer att proportionalitet tillämpas i alla skeden av genomförandet av den reviderade förordningen (EG) nr 223/2009.

Initiativet är proportionerligt eftersom det endast är inriktat på befintliga hinder för sammanställning av aktuell och mer detaljerad europeisk statistik. Initiativet involverar och bygger på det arbete som de nationella myndigheterna utför och befäster den starka delaktigheten för relevanta berörda parter inom det europeiska statistiksystemet. Det rekommenderade alternativet går inte utöver vad som är nödvändigt för att nå de fördragsfästa målen.

- **Val av instrument**

Med tanke på att förslagets syfte redan omfattas av en förordning, som är tänkt att ändras genom det här förslaget, är det lämpligaste instrumentet en förordning.

3. RESULTAT AV EFTERHANDSUTVÄRDERINGAR, SAMRÅD MED BERÖRDA PARTER OCH KONSEKVENSBEDÖMNINGAR

- **Samråd med berörda parter**

Vid utarbetandet av detta förslag rådfrågades de berörda parterna på olika sätt. Vid det offentliga samrådet inhämtades synpunkter från berörda parter om olika alternativ för att göra den europeiska statistiken anpassad till framtiden. Synpunkter inkom från olika intressentgrupper. Deras synpunkter återfinns i detalj i bilagan till arbetsdokumentet från kommissionens avdelningar om konsekvensbedömningen.

Ett offentligt samråd hölls 19 juli–25 oktober 2022¹. Totalt inkom 204 giltiga svar. De som svarade på samrådet uttryckte sitt stöd för åtgärder på EU-nivå för att göra digitala uppgifter som innehas av den privata sektorn tillgängliga för framställning av europeisk officiell statistik: 83 % ansåg att detta var viktigt eller mycket viktigt. Av de som svarade ansåg 11 % att den europeiska officiella statistiken är tillräckligt lyhörd för ny efterfrågan från användarna, även i nödsituationer och kriser, medan 72 % ansåg att den var något lyhörd, men inte tillräckligt. När det gäller de ändamål för vilka enklare och mer systematisk uppgiftsdelning mellan statistikmyndigheter skulle vara till hjälp inom det europeiska statistiksystemet ansåg 72 % av de som svarat att det var användbart att minska svarsbördan och tillåta återanvändning av redan insamlade uppgifter. Slutligen instämde 85 % av dem helt eller delvis i att statistikmyndigheterna bör ge professionell rådgivning till organisationer inom sina ekosystem i frågor som rör data och databehandling, exempelvis kvalitet, återanvändning av uppgifter, immateriella rättigheter, konfidentialitet, säkerhet och metadata.

Synpunkter från de berörda parterna samlades också in genom studien *Study to support an Impact Assessment for the revision of Regulation (EC) No. 223/2009 on European Statistics*, som bl.a. bygger på intervjuer med berörda parter genomförda i oktober och november 2022, en nätenkät (5 oktober–7 november 2022) samt en nätworkshop med de berörda parterna den 8 november 2022.

Sammanfattningsvis uttryckte användare och framställare av europeisk statistik sitt stöd för en översyn av förordning (EG) nr 223/2009 på ungefär samma sätt som det här förslaget, även om statistikframställarna (dvs. parterna i det europeiska statistiksystemet) noterade budgetkonsekvenserna. Allmänheten var också positiv, med tanke på de betydande fördelarna för samhället, men eftersom uppgifter från den privata sektorn som ska återanvändas för europeisk statistik i viss utsträckning kan vara personuppgifter, begärde de starka konfidentialitetsgarantier, även om de erkände att det europeiska statistiksystemet redan erbjuder mycket solida garantier för konfidentialitet.

Näringslivet kan i sin roll som innehavare av uppgifter belastas av kostnader, varför de anser att det är mycket viktigt att ta hänsyn till deras intressen. Men de var öppna för det rekommenderade alternativet, förutsatt att frågan om kostnadsersättning kunde lösas på ett rättvist sätt. Den möjliga bördeminskningen för företag och hushåll genom att enkäter ersätts med nya datakällor uppskattas av alla.

Slutligen har det europeiska statistiksystemet i årtal och flera gånger efterlyst att frågan om åtkomst till privat innehavda data för statistiska ändamål ska behandlas på EU-nivå. Detta inleddes med det europeiska statistiksystemets ställningstagande om åtkomst till privat innehavda uppgifter av allmänt intresse från november 2017² och nyligen med ställningstagandet om förslaget till dataförordning³.

- **Insamling och användning av sakkunnigutlåtanden**

Förslaget stöddes av flera dokument, studier, rekommendationer, konferenser och annat expertunderlag, bland annat följande:

¹ Läs mer på *Kom med synpunkter*.

² *European Statistical System position paper on access to privately held data which are of public interest*, november 2017.

³ *European Statistical System (ESS) position paper on the future Data Act*, juni 2021.

- Rapport från expertgruppen om underlättande av användningen av nya datakällor för officiell statistik: *Empowering society by reusing privately-held data for official statistics – a European approach*⁴.
- Studie för konsekvensbedömningen av revideringen av förordning (EG) nr 223/2009 om europeisk statistik.
- Högnivåmöte anordnat av det franska ordförandeskapet i Lyon 7–8 april 2022 om att rusta det europeiska statistiksystemet inför framtiden.
- Möte mellan ordförandena och generaldirektörerna för de nationella statistikbyråerna i det europeiska statistiksystemet i Luxemburg den 18 maj 2022 för att diskutera två frågor: hållbar tillgång till privat innehavda uppgifter och uppgiftsdelning inom det europeiska statistiksystemet för framställning av europeisk statistik.

- **Konsekvensbedömning**

Förslaget åtföljs av en konsekvensbedömning som överlämnades till Europeiska kommissionens nämnd för lagstiftningskontroll den 14 december 2022 och den 6 mars 2023. Den 27 mars 2023 avgav nämnden ett positivt yttrande med reservationer. Utöver det dynamiska nollalternativet (alternativ 0) som beaktar den mer övergripande europeiska datastrategin och inte innebär några ändringar av förordning (EG) nr 223/2009, bedömdes två andra alternativ: Alternativ 1, ny lågintensiv lagstiftning, och alternativ 2 med mer genomgripande lagstiftning med skyldigheter för uppgiftsinnehavarna och medlemsstaternas nationella statistikmyndigheter. För varje alternativ fastställdes ett antal specifika politiska åtgärder.

Jämförelsen av de tre alternativen visade att nollalternativet (alternativ 0) har minst önskvärda resultat i fråga om ändamålsenlighet, effektivitet och samstämmighet, medan alternativ 1 är det mest önskvärda och alternativ 2 ligger däremellan. Detta gäller för vart och ett av de specifika målen. Alternativ 1 är mindre ändamålsenligt men mer resurseffektivt och samstämmigt än alternativ 2. Det är också mer genomförbart och stöds av de berörda parterna. Detta tyder tydligt på att alternativ 1 bör väljas som rekommenderat alternativ.

Det rekommenderade alternativet omfattar åtgärder som

- i) säkerställer en hållbar och rimlig användning av digitala datakällor för europeisk statistik genom en ny mekanism som innebär att privata innehavare av uppgifter kan åläggas att möjliggöra återanvändning av uppgifter som de innehar i syfte att utveckla och framställa statistiken,
- ii) gör det möjligt att vidta statistikåtgärder direkt på EU-nivå som svar på kriser och extraordinära omständigheter,
- ii) gör uppgiftsdelning obligatorisk mellan parterna i det europeiska statistiksystemet för statistiska ändamål när det är relevant och motiverat,
- iv) låter kommissionen (Eurostat) dela uppgifter med de nationella statistikbyråerna via säker infrastruktur, och
- v) låter de nationella statistikbyråerna sköta dataförvaltningen i sina respektive dataekosystem och därigenom förbättra kompatibilitet och standardisering.

⁴ *Final expert group report on Empowering society by reusing privately held data for official statistics - A European approach, 2022.*

- **Grundläggande rättigheter**

Under konsekvensbedömningen har inga potentiella direkta konsekvenser för de grundläggande rättigheterna framkommit. Den enda grundläggande rättighet som indirekt kan beröras är dataskydd i samband med främjande av uppgiftsdelning och stärkt samordning inom det europeiska statistiksystemet. Denna förstärkta uppgiftsdelning ska dock organiseras under iakttagande av konfidentialitet för statistiska uppgifter och skydd av den personliga integriteten. All behandling av personuppgifter i enlighet med den här förordning kommer att vara förenlig med alla villkor och bestämmelser i dataskyddslagstiftningen, såsom förordning (EU) 2016/679⁵ och förordning (EU) 2018/1725⁶.

4. BUDGETKONSEKVENSER

Förslaget påverkar inte unionens budget.

5. ÖVRIGA INSLAG

- **Genomförandeplaner samt åtgärder för övervakning, utvärdering och rapportering**

Den föreslagna förordningen förväntas bli antagen av Europaparlamentet och rådet under 2024, och kommissionens genomförandeåtgärder förväntas bli antagna kort därefter. Förordningen kommer att vara direkt tillämplig i alla medlemsstater utan att det behövs någon genomförandeplan.

I linje med konsekvensbedömningen kommer genomförandet av den antagna förordningen att övervakas och utvärderas regelbundet. Konsekvensbedömningen innehåller också övervakningsarrangemang, inklusive förslag till indikatorer att använda.

- **Ingående redogörelse för de specifika bestämmelserna i förslaget**

Införande av nya centrala definitioner och anpassning av befintliga definitioner (förslag till ändring av artikel 3)

Det föreslås att en ny definition av *statistik från flera källor* införs för att återspegla det faktum att europeisk statistik kan sammanställas med hjälp av en kombination av olika datakällor. Detta gör det möjligt för statistikmyndigheterna att söka den mest relevanta och kostnadseffektiva blandningen av primärdatakällor för utveckling och framställning av europeisk officiell statistik i olika former.

För att bättre återspegla förhållandena i den digitala tidsålder där det europeiska statistiksystemet verkar föreslås också nya definitioner av *uppgifter*, *metadata*, *uppgiftsinnehavare*, *uppgiftsdelning* och *datakälla*. Den befintliga definitionen av *statistiska ändamål* behöver anpassas så att statistikmyndigheternas forskningsverksamhet och fastställande av urvalsramar uttryckligen blir en del av sådana statistiska ändamål.

⁵ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) (EUT L 119, 4.5.2016, s. 1).

⁶ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1725 av den 23 oktober 2018 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter som utförs av unionens institutioner, organ och byråer och om det fria flödet av sådana uppgifter samt om upphävande av förordning (EG) nr 45/2001 och beslut nr 1247/2002/EG (EUT L 295, 21.11.2018, s. 39).

Öka det europeiska statistiksystemets kapacitet att reagera snabbt, kollektivt och samordnat på brådskande behov av uppgifter i kristider (förslag till ny artikel 16a)

I allmänhet ökar kraven på mer officiell statistik som är mer detaljerad och aktuell, ofta i nära realtid, men förmågan att tillgodose dessa krav är särskilt viktig i kristider, vilket nyligen inträffade under covid-19-pandemin och den energikris som utlöstes av Rysslands militära aggression mot Ukraina. Inom den vanliga planeringscykeln behövs vanligen flera år innan ny statistik blir tillgänglig, men om efterfrågan är brådskande och viktig behövs en snabb lösning med lämpliga skyddsåtgärder för alla involverade och för den producerade statistiska informationens kvalitet och harmonisering. Det europeiska statistiksystemet måste kunna reagera snabbare eller vara aktivt innovativt för att ta fram europeisk statistik som svar på sådana exceptionella och oplanerade politiska krav som inte kan tillgodoses inom det sjuåriga programmet för europeisk statistik. Kommissionens möjlighet att anta särskilda åtgärder för att genomföra programmet för europeisk statistik i enlighet med artikel 14.2 i förordning (EG) nr 223/2009 är därför otillräcklig.

Alltså föreslås en ny bestämmelse som ger möjlighet att vidta statistikåtgärder på europeisk nivå för att tillgodose brådskande informationsbehov i kristider och efter att krismekanismer aktiverats i enlighet med de förfaranden som fastställs i unionsrätten.

I sådana situationer bör kommissionen (Eurostat) överväga tillfälliga statistikåtgärder som ska inledas och genomföras på europeisk nivå, i nära samarbete med ESS-kommittén. Fördelen för politiska aktörer och beslutsfattare av en sådan ökad reaktionsförmåga i närtid i det europeiska statistiksystemet är att få aktuella statistiska resultat och insikter som är jämförbara mellan EU:s medlemsstater.

Dessa statistikåtgärder kan omfatta framställning av statistik baserad på nya tillfälliga uppgiftsinsamlingar eller tillhandahållande av ytterligare insikter på grundval av befintliga uppgifter. Åtgärderna kan också omfatta utveckling av nya metoder och andra samordnade åtgärder som syftar till att säkerställa kontinuitet, samstämmighet och jämförbarhet för den europeiska statistik som tillhandahålls i kristider.

Vid fastställandet av behovet av statistikåtgärder måste kommissionen (Eurostat) informera och samråda med ESS-kommittén i god tid och på ett öppet sätt. De nationella statistikbyråerna kan besluta att ansluta sig till och delta i statistikåtgärderna. Kommissionen bör också ges befogenhet att anta genomförandeakter om närmare tids-, frekvens- och kvalitetskrav för dessa statistikåtgärder.

De kan dessutom användas som komplement till EU:s befintliga krishanteringsinstrument för att säkerställa att aktuell och relevant statistik finns tillgänglig för evidensbaserat beslutsfattande inom de instrumenten.

Förbättrad aktuell tillgång till administrativa uppgifter för europeisk statistik (förslag till ändring av artikel 17a)

Det föreslås att man skärper kravet på att nationella offentliga organ som ansvarar för administrativa datakällor av relevans för utveckling, framställning och spridning av europeisk statistik ska låta de nationella statistikbyråerna och andra nationella myndigheter⁷ få tillgång till, återanvända och integrera administrativa register kostnadsfritt med en aktualitet och frekvens som räcker för att framställa och lämna in statistik till kommissionen (Eurostat) i enlighet med statistiklagstiftningens tidsfrister och kvalitetskrav.

⁷ Enligt artikel 4 i förordning (EG) nr 223/2009 består partnerskapet ESS av de andra nationella myndigheterna tillsammans med de nationella statistikbyråerna och Eurostat.

Dessutom införs en precisering och ett förtydligande om att kommissionen (Eurostat) på begäran ska ha rätt att i god tid få tillgång till och vidareutnyttja relevanta uppgifter och metadata från databaser och interoperabilitetssystem som underhålls av unionens organ och byråer, om det är nödvändigt för utveckling, framställning och spridning av europeisk statistik. För detta ändamål ska kommissionen (Eurostat) samarbeta med relevanta unionsorgan och unionsbyråer för att specificera de skräddarsydda uppgifter och metadata som krävs, de operativa formerna för återanvändning av uppgifter och nödvändiga fysiska och logiska skyddsåtgärder.

Hållbar tillgång för europeisk statistik till privat innehavda uppgifter som uppkommer som biprodukt av digitala tjänster och sakernas internet (förslag till de nya artiklarna 17b, 17c, 17d och 17e).

I de nya artiklarna 17b, 17c, 17d och 17e i kapitel III, ”Framställning av europeisk statistik”, föreslås att det ska införas en skyldighet för privata innehavare av uppgifter att på begäran göra uppgifter tillgängliga för de nationella statistikbyråerna eller kommissionen (Eurostat), på vissa villkor. Den föreslagna mekanismen utgör en proportionerlig, begränsad och förutsägbar ram på EU-nivå som både är ändamålsenlig för att göra uppgifterna tillgängliga för framställning av europeisk statistik och samtidigt säkerställer rättssäkerhet och minimerar företagens uppgiftslämnarbyrå. Denna mekanism påverkar dock inte de rapporteringsskyldigheter för uppgiftslämnare som fastställs i sektoriell lagstiftning och inte heller uppgiftsinnehavarnas skyldighet att göra uppgifter tillgängliga på grundval av exceptionella behov i enlighet med dataakten⁸.

I förslaget planeras ett förfarande för motivering i två steg, där behovet av att få tillgång till en ny datakälla först måste fastställas i ett årligt arbetsprogram för europeisk statistik. Motiveringen i det årliga arbetsprogrammet är en förutsättning för det andra steget där de nationella statistikbyråerna eller kommissionen (Eurostat) lämnar in enskilda ansökningar till privata uppgiftsinnehavare om att göra vissa uppgifter tillgängliga för sammanställning av viss statistik (som ryms inom motiveringen i det första steget). Sådana ansökningar måste stå i proportion till de statistiska behoven, tydligt ange syftet med ansökan och respektera intressena för den privata uppgiftsinnehavare vars uppgifter ska göras tillgängliga.

Även om de nationella statistikbyråerna är de första åtkomstpunkterna till privat innehavda uppgifter för sammanställning av europeisk statistik kan kommissionen (Eurostat) i vissa fall vara bättre lämpad att vara den första åtkomstpunkten för uppgifter från företag. Detta gäller särskilt områden där en metod för uppgiftsinsamling för hela det europeiska statistiksystemet är effektivare, t.ex. när uppgifter innehas av företag som bedriver verksamhet i hela unionen. Ett annat syfte med förslaget är att fastställa en skyldighet till samarbete och ömsesidigt bistånd mellan nationella statistikbyråer för att undvika orimligt stora ansökningar till de privata uppgiftsinnehavarna och se till att det finns en strategi för uppgiftsminimering.

Kommissionen bör ges befogenhet att genom genomförandeakter ange formerna för att göra uppgifter tillgängliga, t.ex. uppgiftsformat, krav på metadata, en gemensam mall för ansökningar och de faktiska sätten att få åtkomst till uppgifter med en skyldighet att göra uppgifter tillgängliga som tydligt omfattar olika möjligheter, inbegripet dataöverföring, användning av en säker ram för beräkning hos en tredje part eller sändning av en algoritm till den privata uppgiftsinnehavaren.

I bestämmelserna anges skyldigheter för de nationella statistikbyråerna och kommissionen (Eurostat) när de återanvänder uppgifter som gjorts tillgängliga för utveckling och

⁸ Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om harmoniserade regler för skälig åtkomst till och användning av data (dataakten), COM(2022) 68 final.

framställning av europeisk statistik. I synnerhet bör de nationella statistikbyråerna och kommissionen (Eurostat) använda uppgifterna uteslutande för statistiska ändamål i enlighet med principerna om insynsskydd och kostnadseffektivitet för statistiska uppgifter och får inte dela dem med tredje part om inte uppgiftsinnehavaren har samtyckt till det. Dessutom ska de nationella statistikbyråerna och kommissionen (Eurostat) vidta lämpliga åtgärder för att hålla statistiska uppgifter och företagshemligheter konfidentiella och tillvarata andra berättigade intressen hos privata uppgiftsinnehavare, inbegripet de kostnader och det arbete som krävs för att göra uppgifterna tillgängliga. Kommissionen (Eurostat) ska offentliggöra en beskrivning av de huvudsakliga kategorierna av kostnader för vilken ersättning får beviljas till uppgiftsinnehavaren samt metoden för att beräkna kostnaderna.

Främjande av uppgiftsdelning inom det europeiska statistiksystemet (förslag till ny artikel 17f)

Det föreslås att nya bestämmelser om uppgiftsdelning mellan de nationella statistikbyråerna sinsemellan och mellan de nationella statistikbyråerna och kommissionen (Eurostat) införs i det befintliga kapitel III, ”Framställning av europeisk statistik”, för det enda ändamålet att utveckla och framställa europeisk statistik och förbättra statistikens kvalitet, när det är relevant och nödvändigt. Som exempel kan nämnas studier av gränsöverskridande företeelser som inte kan mätas som en summa av nationella skattningar.

Uppgiftsdelning kan sägas vara ett sätt att öka tillgången till datakällor inom det europeiska statistiksystemet för både utveckling och framställning av statistik och för att stödja dataanalys. De nationella statistikbyråerna och kommissionen (Eurostat) som deltar i uppgiftsdelningen inom det europeiska statistiksystemet ska tillhandahålla alla nödvändiga skyddsåtgärder för fysisk och logisk datakonfidentialitet. Uppgiftsdelning bör underlättas genom användning av säker infrastruktur som garanterar databehandlingens tekniska integritet och konfidentialitet.

Om de berörda uppgifterna är konfidentiella i den mening som avses i artikel 3.7 i den här förordningen eller är personuppgifter enligt förordningarna (EU) 2016/679 och (EU) 2018/1725, får sådana uppgifter utbytas och det får ske på frivillig basis, med stöd av integritetsfrämjande teknik.

Utveckling av europeisk statistik (förslag till ett nytt kapitel IIIa, ”Utveckling av europeisk statistik” med den nya artikel 17g)

Genom förslaget införs det nya kapitlet IIIa, ”Utveckling av europeisk statistik”, som behandlar frågan om statistik under utveckling, något som ibland kallas ”experimentell statistik”. Målet är att skapa en ram inom vilken europeisk statistik kan utvecklas på specifika områden som en del av det europeiska statistiksystemets gemensamma satsningar, och på så sätt gradvis införa ny teknik och nya insikter. Kommissionen (Eurostat) får i nära samarbete med ESS-kommittén ta initiativ till att utveckla nya statistiska produkter och insikter på ett samordnat sätt inom hela det europeiska statistiksystemet.

Spridning av europeisk statistik (förslag till ny punkt 4 i artikel 18)

Det föreslås att man drar nytta av det faktum att medlemsstaterna ibland offentliggör europeisk statistik på nationell nivå före de tidsfrister för överföring som anges i sektorslagstiftningen. När dessa uppgifter har offentliggjorts bör kommissionen (Eurostat) kunna sprida samma uppgifter omedelbart därefter och därigenom bidra till ökad aktualitet på europeisk nivå, förutsatt att de följer de definitioner och klassificeringar som är relevanta.

Återanvändning av offentligt tillgängliga uppgifter (förslag till ändring av artikel 25)

För att offentligt tillgängliga uppgifter ska användas effektivare föreslås att artikel 25 ska ändras.

De nationella statistikbyråernas nya funktioner i den nationella dataförvaltningen (förslag till ny artikel 26a)

Det föreslås också att de nationella statistikbyråerna, i enlighet med subsidiaritetsprincipen, på nationell nivå kan åta sig funktioner i de nationella ramarna för dataförvaltning, inbegripet dem som föreskrivs i dataförvaltningsakten, i syfte att främja dataintegrering och interoperabilitet, metadatabeskrivning, kvalitetssäkring och standardisering, och kartlägga nya datakällor som ska användas för statistik under utveckling. Dessa funktioner ska genomföras i enlighet med de statistiska principer som fastställs i denna förordning.

Klausul om utvärdering och översyn (förslag till ny artikel 27a)

I enlighet med avtalet om bättre lagstiftning mellan Europaparlamentet, rådet och kommissionen föreslås det att en översynsklausul införs.

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING

om ändring av förordning (EG) nr 223/2009 om europeisk statistik

(Text av betydelse för EES)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 338.1,
med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,
efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,
i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet, och
av följande skäl:

- (1) I Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 223/2009⁹ fastställs en rättslig ram på unionsnivå för utveckling, framställning och spridning av europeisk statistik.
- (2) Förordning (EG) nr 223/2009 ändrades 2015 för att ytterligare stärka styrningen av det europeiska statistiksystemet (ESS), särskilt dess yrkesmässiga oberoende, och sedan dess har den förstärkta styrningen visat sig vara ändamålsenlig.
- (3) Den digitala omställningen har lett till radikalt annorlunda förhållanden och ny miljö med nya behov av europeisk statistik. På senare tid har covid-19-pandemin liksom den energikris som uppstått till följd av Rysslands militära angrepp på Ukraina dock ökat kraven och förväntningarna på aktuella, mer frekvent och mer detaljerad europeisk statistik som kan ligga till grund för EU:s beslutsfattande och säkerställa bästa möjliga krishantering från EU:s sida.
- (4) För att tillgodose de ökande förväntningarna på aktuella, mer frekvent och mer detaljerad europeisk statistik samt snabbare och mer samordnade ESS-svar på brådskande statistikkraV i kristider är det nödvändigt att ändra förordning (EG) nr 223/2009. Syftet med denna förordning är att säkerställa att den europeiska statistiken förblir relevant genom att beakta de föränderliga och mer krävande användarbehoven, särskilt genom att ta vara på den fulla potentialen hos digitala datakällor och digital teknik, genom att möjliggöra återanvändning av den för europeisk statistik, genom att göra det europeiska statistiksystemet mer flexibelt och kapabelt att reagera effektivt och snabbt på kriser samt genom att främja uppgiftsdelning och stärka samordningen mellan parterna i ESS.

⁹ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 223/2009 av den 11 mars 2009 om europeisk statistik och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG, Euratom) nr 1101/2008 om utlämnande av insynsskyddade statistiska uppgifter till Europeiska gemenskapernas statistikkontor, rådets förordning (EG) nr 322/97 om gemenskapsstatistik och rådets beslut 89/382/EEG, Euratom om inrättande av en kommitté för Europeiska gemenskapernas statistiska program (EUT L 87, 31.3.2009, s. 164).

- (5) För att återspegla dagens förhållanden och den digitala tidsålder där ESS verkar bör nya eller uppdaterade definitioner införas i förordning (EG) nr 223/2009 för att precisera begreppen *uppgifter*, *metadata*, *uppgiftsinnehavare*, *återanvändning av uppgifter*, *uppgiftsdelning*, *datakälla*, *statistik från flera källor*, *användning för statistiska ändamål* och *kris*.
- (6) Den nyligen timade covid-pandemin har visat att aktuell, tillförlitlig och jämförbar europeisk statistik är avgörande för myndigheternas effektiva insatser i nödsituationer. Därför bör ESS ges möjlighet att snabbt inleda samordnade åtgärder om brådskande behov av uppgifter och statistik uppstår utanför den reguljära planeringen, särskilt i kristider. I en sådan situation bör en uppgiftsinnehavare på begäran tillgängliggöra uppgifter för en nationell statistikbyrå (NSI) eller kommissionen (Eurostat) som visar att det finns ett exceptionellt behov av att använda de begärda uppgifterna, i enlighet med dataakten¹⁰.
- (7) Tillgång till och återanvändning av nya datakällor, som uppkommer som biprodukter av digitala tjänster och sakernas internet, blir allt viktigare för att man ska kunna ta fram aktuell, tillräckligt frekvent och tillräckligt detaljerad europeisk statistik på ett effektivare och mindre kostsamt sätt. Därför bör tillgång till nya datakällor i allmänhet och särskilt till privat innehavda uppgifter för utveckling och framställning av europeisk officiell statistik på hållbar basis och i enlighet med rättvisa, tydliga och förutsägbara regler säkerställas.
- (8) Tillgång till nya datakällor, särskilt till privat innehavda uppgifter, har länge varit ett önskemål inom ESS, vilket framgår av ESS ställningstagande om tillgång till privat innehavda uppgifter av allmänt intresse från november 2017 och ESS ställningstagande om förslaget till dataakt från juni 2021.
- (9) Återanvändning av privat innehavda uppgifter och andra nya datakällor bör omfattas av stränga rättsliga, tekniska och processuella skyddsåtgärder och garantier, inbegripet en hög nivå av säkerhet, konfidentialitet och respekt för privatlivet, i enlighet med vad som redan är fastställt i förordning (EG) nr 223/2009. Möjligheten att begära åtkomst till privat innehavda uppgifter bör vara begränsad till de nationella statistikbyråerna (NSI) då de agerar för egen räkning eller på uppdrag av en annan nationell myndighet inom ESS samt till kommissionen (Eurostat), och en förutsättning bör vara att detta fastställs i ett årligt arbetsprogram och endast avser fall där dels de begärda uppgifterna är nödvändiga för utveckling och framställning av europeisk statistik, dels uppgifterna inte enkelt kan erhållas på annat sätt eller återanvändningen av uppgifter skulle medföra en betydande lättnad av uppgiftslämnarbördan för uppgiftsinnehavare och andra företag.
- (10) Begäranden om uppgifter av de nationella statistikbyråerna eller kommissionen (Eurostat) bör vara transparenta och proportionerliga i fråga om omfattning och detaljnivå. I detta sammanhang är det nödvändigt att precisera och förklara syftet med begäran, den avsedda användningen av de begärda uppgifterna, hur ofta och inom vilka tidsfrister uppgifter bör tillgängliggöras samt de operativa formerna för tillgängliggörandet.
- (11) Efter begäran om uppgifter bör NSI eller kommissionen (Eurostat) bjuda in uppgiftsinnehavaren till en dialog för att precisera de konkreta parametrarna för begärandena om uppgifter, formerna, åtgärder för att kompensera för eventuella

¹⁰ Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om harmoniserade regler för skälig åtkomst till och användning av data (dataakten), COM(2022) 68 final.

kostnader för tillhandahållandet av uppgifterna samt eventuella organisatoriska och tekniska åtgärder för att skydda konfidentialitet och företagshemligheter, i syfte att komma överens om dessa aspekter. Om ingen överenskommelse nås inom tre månader bör NSI eller kommissionen ha möjlighet att anta ett beslut som ålägger den privata uppgiftsinnehavaren att tillgängliggöra uppgifterna. Om uppgiftsinnehavaren uppsåtligt eller av oaktsamhet underlåter att överlämna de begärda uppgifterna inom angiven tid eller överlämnar oriktiga, ofullständiga eller vilseledande uppgifter bör NSI eller kommissionen ha möjlighet att påföra sanktioner som bör vara effektiva, proportionella och avskräckande med beaktande av överträdelsens art, allvar, upprepning och varaktighet och under hänsynstagande till det eftersträvande allmänintresset. De sanktioner som de nationella statistikbyråerna påför bör vara likvärdiga med sanktioner för överträdelser av liknande nationella regler. Alla beslut som fattas av kommissionen enligt denna förordning kan prövas av Europeiska unionens domstol i enlighet med fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. Europeiska unionens domstol bör ha obegränsad behörighet i fråga om böter som påförs av kommissionen i enlighet med artikel 261 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.

- (12) Ytterligare integrering av statistik och geospatial information bör också uppmuntras för att möjliggöra effektivare resursanvändning och förbättrad integrering av uppgifter från olika offentliga organisationer och för att ta fram nya statistiska produkter, såsom rumslig analys, visualisering och spridning av uppgifter. Detta kommer att stödja beslutsfattandet och övervakningen av politiska mål på både unionsnivå och nationell nivå.
- (13) Det är nödvändigt att säkerställa att nationella offentliga organ som ansvarar för administrativa datakällor av relevans för utveckling, framställning och spridning av europeisk statistik låter de nationella statistikmyndigheter få tillgång till, återanvända och integrera sådana uppgifter utan dröjsmål och kostnadsfritt med en frekvens som räcker för att framställa och lämna in statistik till kommissionen (Eurostat) i enlighet med tidsfrister och kvalitetskrav i unionslagstiftningen om statistik.
- (14) När verksamhet som utförs i enlighet med den här förordningen inbegriper behandling av personuppgifter bör denna behandling ske i enlighet med den tillämpliga unionslagstiftningen om skydd av personuppgifter, nämligen Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1725¹¹ och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679¹². I enlighet med den princip om uppgiftsminimering som fastställs i dessa förordningar bör uppgifter som tillhandahålls enligt denna förordning normalt aggregeras i en sådan utsträckning att individer inte kan identifieras.
- (15) De nationella statistikmyndigheternas behandling av personuppgifter för officiell statistik, som anses vara ett allmänintresse, bör omfattas av undantag och omfattas av lämpliga skyddsåtgärder i enlighet med förordning (EU) 2016/679. Till exempel bör ytterligare behandling av personuppgifter för statistiska ändamål inte anses vara oförenlig med de ursprungliga ändamål för vilka de samlades in. I detta sammanhang bör de särskilda skyddsåtgärder som är tillämpliga när uppgiftsdelning enligt den här

¹¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1725 av den 23 oktober 2018 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter som utförs av unionens institutioner, organ och byråer och om det fria flödet av sådana uppgifter samt om upphävande av förordning (EG) nr 45/2001 och beslut nr 1247/2002/EG (EUT L 295, 21.11.2018, s. 39).

¹² Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) (EUT L 119, 4.5.2016, s. 1).

förordningen kräver behandling av personuppgifter inbegripa principerna om ändamålsbegränsning, uppgiftsminimering, lagringsbegränsning samt integritet och konfidentialitet i enlighet med förordning (EU) 2016/679. För detta ändamål bör uppgifter delas med hjälp av integritetsfrämjande teknik som är särskilt utformad för att genomföra dessa principer.

- (16) För att vara ledande med successiv integrering av ny teknik och nya insikter och därigenom säkerställa att den europeiska statistiken förblir relevant, bör det fastställas regler enligt vilka statistik, som en del av ESS gemensamma insatser, kan utvecklas på särskilda områden i syfte att tas med i den regelbundna framställningen av europeisk statistik. Även om denna statistik inte nödvändigtvis uppfyller alla kvalitetskriterier i artikel 12.1 i förordning (EG) nr 223/2009 bör den betraktas som europeisk statistik.
- (17) Samtidigt som de nationella statistikmyndigheterna strävar efter kontinuerlig innovation och utveckling av nya statistiska produkter bör de också ta största möjliga hänsyn till användarnas behov som bland annat uttrycks av nationella statistiska användarråd. På unionsnivå bör Europeiska rådgivande kommittén för statistik, som inrättades genom Europaparlamentets och rådets beslut 234/2008/EG¹³ som det viktigaste unionsorganet som företräder användare, uppgiftslämnare och framställare av europeisk statistik, informeras av kommissionen om hur den har beaktat kommitténs yttranden, särskilt när det gäller utveckling av ny europeisk statistik.
- (18) Statistikmyndigheterna bör också, på både nationell och europeisk nivå, främja ett starkt, strukturerat och varaktigt tvärvetenskapligt samarbete med akademiska institutioner och forskningsinstitutioner, särskilt när det gäller att utveckla ny statistik, testa nya metoder och ny teknik och främja innovation och experiment.
- (19) Med tanke på det förtroende som de nationella statistikbyråerna åtnjuter och deras stora tekniska expertis inom datahantering, datakvalitet och dataskydd bör medlemsstaterna, i enlighet med subsidiaritetsprincipen, uppmanas att ge de nationella statistikbyråerna vissa uppdrag i de nationella ramarna för dataförvaltning, inbegripet dem som föreskrivs i dataförvaltningsakten, i syfte att främja dataintegrering och driftskompatibilitet, metadatabeskrivning, kvalitetssäkring och standardisering. I detta avseende bör de nationella statistikbyråernas deltagande i inledande utformning och efterföljande utveckling och avveckling av administrativa register uppmärksammas och stärkas när så är lämpligt, i syfte att bland annat säkerställa konsekvens och datakvalitet och minimera rapporteringsbördan.
- (20) Uppgifter som lagligen är tillgängliga för allmänheten bör inte betraktas som konfidentiella när de används för statistiska ändamål.
- (21) För att öka aktualiteten på unionsnivå bör kommissionen (Eurostat) få sprida medlemsstaternas europeiska statistik så snart den har offentliggjorts på nationell nivå, även om detta gjordes före de tidsfrister för tillhandahållande av statistik som anges i relevant sektorsspecifik unionslagstiftning.
- (22) Eftersom målet för denna förordning, nämligen att ändra den rättsliga ramen för utveckling, framställning och spridning av europeisk statistik, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna utan snarare, av skäl som rör harmonisering och jämförbarhet, kan uppnås bättre på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget om Europeiska

¹³ Europaparlamentets och rådets beslut nr 234/2008/EG av den 11 mars 2008 om inrättande av Europeiska rådgivande kommittén för statistik och om upphävande av rådets beslut 91/116/EEG (EUT L 73, 15.3.2008, s. 13).

unionen. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går denna förordning inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål.

- (23) För att säkerställa enhetliga villkor för genomförandet av denna förordning bör kommissionen tilldelas genomförandebefogenheter med avseende på tillfälliga statistikåtgärder som ska vidtas, inbegripet relevanta tids-, frekvens- och kvalitetskrav, de allmänna tekniska arrangemangen för att göra privat innehavda uppgifter tillgängliga för de nationella statistikbyråerna och kommissionen (Eurostat) samt de tekniska aspekterna av uppgiftsdelning mellan statistikmyndigheterna. Dessa befogenheter bör utövas i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011¹⁴.
- (24) Europeiska datatillsynsmannen har hörts i enlighet med artikel 42.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1725¹⁵ och avgav ett yttrande den [xxx].
- (25) Kommittén för det europeiska statistiksystemet (ESS-kommittén) har hörts.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Ändringar av förordning (EG) nr 223/2009

Förordning (EG) nr 223/2009 ska ändras på följande sätt:

- (1) Artikel 3 ska ändras på följande sätt:

- a) Följande punkter ska införas som punkterna 4a, 4b, 4c, 4d och 4e:

”4a. *uppgifter*: digital eller icke-digital återgivning av handlingar, fakta och information.

4b. *metadata*: uppgifter som definierar och beskriver andra uppgifter och processer, eller som används på detta sätt.

4c. *uppgiftsinnehavare*: juridisk eller fysisk person som i enlighet med tillämplig unionslagstiftning eller nationell lagstiftning som genomför unionsrätten har rätt eller möjlighet att tillgängliggöra vissa uppgifter.

4d. *återanvändning av uppgifter*: nationella statistikmyndigheters och kommissionens (Eurostat) användning av uppgifter som innehas och tillgängliggörs av uppgiftsinnehavare för utveckling, framställning och spridning av europeisk statistik.

4e. *uppgiftsdelning*: tillhandahållande av uppgifter eller tillstånd till återanvändning av uppgifter från en statistikmyndighet till en annan statistikmyndighet för gemensam eller individuell användning av sådana uppgifter för statistiska ändamål.”

- b) Följande punkter ska införas som punkterna 5 a, 5b och 5c:

”5a. *datakälla*: en källa som tillhandahåller uppgifter som i sig eller i kombination med uppgifter från andra källor är relevanta för utveckling och framställning av

¹⁴ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 av den 16 februari 2011 om fastställande av allmänna regler och principer för medlemsstaternas kontroll av kommissionens utövande av sina genomförandebefogenheter (EUT L 55, 28.2.2011, s. 13).

¹⁵ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1725 av den 23 oktober 2018 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter som utförs av unionens institutioner, organ och byråer och om det fria flödet av sådana uppgifter samt om upphävande av förordning (EG) nr 45/2001 och beslut nr 1247/2002/EG (EUT L 295, 21.11.2018, s. 39).

statistik, inbegripet enkäter, folkräkningar, administrativa register eller uppgifter som på begäran tillgängliggörs av uppgiftsinnehavare.

5b. *uppgiftsåtkomst*: behandling som utförs av en nationell statistikmyndighet eller av kommissionen (Eurostat) av uppgifter som har tillhandahållits av en privat uppgiftsinnehavare, i enlighet med särskilda tekniska, rättsliga eller organisatoriska krav, utan att det nödvändigtvis krävs överföring eller nedladdning av sådana uppgifter.

5c. *statistik från flera källor*: statistik som utvecklas eller framställs på grundval av en rad olika datakällor, inbegripet med hjälp av modelleringsmetoder.”

c) Punkt 8 ska ersättas med följande:

”8. *användning för statistiska ändamål*: användning uteslutande för att utveckla och framställa statistiska resultat och analyser, inbegripet för relaterad forskning och vetenskaplig verksamhet eller fastställande av urvalsramar.”

d) Följande punkt ska införas som punkt 8a:

”8a. *kris*: situation med vittomfattande konsekvenser eller politisk betydelse som föranleder en omedelbar och oförutsedd efterfrågan på europeisk statistik.”

(2) Följande artikel ska införas som artikel 16a:

”Artikel 16a
Statistisk reaktion på kriser

1. Kommissionen (Eurostat) ska överväga tillfälliga statistikåtgärder och vid behov vidta dem, med förbehåll för de förfaranden som anges i denna artikel, om båda följande villkor är uppfyllda:

a) Det är nödvändigt att reagera på brådskande informationsbehov som uppstår till följd av en kris och som följer av befintliga eller framtida nödmekanismer som aktiverats i enlighet med unionsrättsakter såsom

i) tillfälligt skydd enligt rådets direktiv 2001/55/EG¹⁶,

ii) unionens civilskyddsmekanism enligt Europaparlamentets och rådets beslut 1313/2013/EU¹⁷,

iii) krisstöd enligt rådets förordning (EU) 2016/369¹⁸,

iv) krisramen enligt rådets förordning (EU) 2022/2372¹⁹,

v) marknadskorrigeringsmekanismen enligt rådets förordning (EU) 2022/2578²⁰,

¹⁶ Rådets direktiv 2001/55/EG av den 20 juli 2001 om miniminormer för att ge tillfälligt skydd vid massiv tillströmning av fördrivna personer och om åtgärder för att främja en balans mellan medlemsstaternas insatser för att ta emot dessa personer och bära följderna av detta (EGT L 212, 7.8.2001, s. 12).

¹⁷ Europaparlamentets och rådets beslut nr 1313/2013/EU av den 17 december 2013 om en civilskyddsmekanism för unionen (EUT L 347, 20.12.2013, s. 924).

¹⁸ Rådets förordning (EU) 2016/369 av den 15 mars 2016 om tillhandahållande av krisstöd inom unionen (EUT L 70, 16.3.2016, s. 1).

¹⁹ Rådets förordning (EU) 2022/2372 av den 24 oktober 2022 om en ram för åtgärder som ska säkerställa försörjning av krisnödvändiga medicinska motåtgärder i händelse av ett hot mot folkhälsan på unionsnivå (EUT L 314, 6.12.2022, s. 64).

²⁰ Rådets förordning (EU) 2022/2578 av den 22 december 2022 om inrättande av en marknadskorrigeringsmekanism för att skydda unionsmedborgarna och ekonomin mot alltför höga priser (EUT L 335, 29.12.2022, s. 45).

vi) nödläge enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) xx/xx (*skantas*)²¹.

- b) Dessa brådskande informationsbehov kan inte tillgodoses inom programmet för europeisk statistik.
2. Sådana tillfälliga statistikåtgärder som avses i punkt 1 ska genomföras av kommissionen (Eurostat) på unionsnivå och får omfatta följande:
- a) Framställning av europeisk statistik på grundval av nya uppgiftsinsamlingar.
- b) Tillhandahållande av nya statistiska indikatorer och insikter på grundval av befintliga uppgifter.
- c) Utveckling av harmoniserade statistiska metoder och tillhörande metodriktlinjer för att säkerställa att statistiken i medlemsstaterna är jämförbar och enhetlig.
- d) Andra samordnade åtgärder på unionsnivå som syftar till att i rätt tid tillhandahålla relevanta statistiska reaktioner på den specifika situationen.
3. När kommissionen (Eurostat) bedömer behovet av tillfälliga statistikåtgärder ska den utan dröjsmål informera och samråda med ESS-kommittén och ta hänsyn till dess yrkesmässiga vägledning.
4. De nationella statistikbyråerna får, separat och på frivillig basis, besluta att delta i dessa tillfälliga statistikåtgärder, men ska tillsammans med kommissionen (Eurostat) säkerställa att dessa åtgärder är relevanta och har tillräcklig täckning på unionsnivå. När de nationella statistikbyråerna deltar i tillfälliga statistikåtgärder ska de uppfylla de gemensamma tids-, frekvens- och kvalitetskraven för de nationella uppgifter som ska lämnas till kommissionen (Eurostat).
5. Kommissionen får genom genomförandeakter fastställa tillfälliga statistikåtgärder och fastställa förfarandet för att genomföra dem, inbegripet de relevanta tids-, frekvens- och kvalitetskrav som ska tillämpas av de nationella statistikbyråer som deltar i den tillfälliga statistiska åtgärden. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 27.2.
6. Åtgärder som antas enligt punkt 5 ska förbli i kraft under en period på högst 24 månader.”
- (3) I artikel 17a ska rubriken ersättas med följande:
- ”Tillgång, återanvändning och integrering av administrativa register för utveckling och framställning av europeisk statistik”.
- (4) Artikel 17a.1 ska ersättas med följande:
- ”1. Nationella offentliga organ med ansvar för administrativa datakällor av relevans för utveckling, framställning och spridning av europeisk statistik ska låta de nationella statistikbyråerna och andra nationella myndigheter (ONA) som avses i artikel 4 utan dröjsmål och med tillräcklig frekvens kostnadsfritt få tillgång till, återanvända och integrera dessa uppgifter och relevanta metadata, för att framställa och överföra statistik till kommissionen (Eurostat) inom de tidsfrister och i enlighet med de kvalitetskrav som fastställs i unionens statistiklagstiftning.”

²¹ Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av ett krisinstrument för den inre marknaden och om upphävande av rådets förordning (EG) nr 2679/98 (COM(2022)459 final).

- (5) I artikel 17a ska följande punkt införas som punkt 2a:
- ”2a. Vid tillämpningen av denna förordning ska kommissionen (Eurostat) på begäran ha rätt att utan dröjsmål få tillgång till, återanvända och integrera relevanta uppgifter och metadata från databaser och interoperabilitetssystem som underhålls av unionens organ och byråer, utan att det påverkar tillämpningen av unionsakter om inrättande av dessa databaser och interoperabilitetssystem. För detta ändamål ska kommissionen (Eurostat) samarbeta med relevanta unionsorgan och unionsbyråer för att specificera de skräddarsydda uppgifter och metadata som krävs, de operativa formerna för återanvändning av uppgifter och nödvändiga fysiska och logiska skyddsåtgärder.”
- (6) Artikel 17a.5 ska ersättas med följande:
- ”5. De nationella statistikbyråerna och ägare till administrativa register ska upprätta de nödvändiga mekanismerna för samarbete. Dessa mekanismer ska också göra det möjligt för de nationella statistikbyråerna att utföra kontroller av uppgifternas kvalitet och bygga upp statistiska ramar baserade på relevanta administrativa register.”
- (7) Följande artiklar ska införas som artiklarna 17b, 17c, 17d, 17e och 17f:

”Artikel 17b

Privata uppgiftsinnehavares skyldighet att tillgängliggöra uppgifter för utveckling och framställning av europeisk statistik

1. Utan att det påverkar tillämpningen av de rapporteringsskyldigheter som fastställs i unionens sektorsspecifika statistiklagstiftning eller uppgiftsinnehavarnas skyldighet att tillgängliggöra uppgifter på grundval av exceptionella behov i enlighet med dataakten, får en NSI eller kommissionen (Eurostat) begära att en privat uppgiftsinnehavare tillgängliggör uppgifter och relevanta metadata för utveckling och framställning av europeisk statistik om båda följande villkor anges i det årliga arbetsprogrammet:
 - a) De begärda uppgifterna är nödvändiga för att utveckla och framställa europeisk statistik.
 - b) Uppgifterna kan inte enkelt erhållas på annat sätt, såsom undersökningar eller återanvändning av administrativa register, eller också innebär återanvändningen av dem en avsevärd minskning av uppgiftslämnarbördan för uppgiftsinnehavare och andra företag.
2. I egenskap av samordnare av det nationella statistiksystemet får en NSI begära uppgifter från en privat uppgiftsinnehavare för en annan nationell myndighets räkning, om de begärda uppgifterna är nödvändiga för europeisk statistik som utvecklas och framställs av den andra nationella myndigheten.
3. De nationella statistikbyråerna och kommissionen (Eurostat) ska samarbeta och bistå varandra för att undvika orimligt omfattande begäranden till privata uppgiftsinnehavare och för att fastställa vem som ska begära in uppgifter. I synnerhet ska kommissionen (Eurostat) begära in uppgifter från en privat uppgiftsinnehavare, i samförstånd med de nationella statistikbyråerna, när en sådan metod är mer effektiv, till exempel för uppgiftsinnehavare som bedriver verksamhet i unionsomfattande skala.
4. Kommissionen (Eurostat) får, i samförstånd med de nationella statistikbyråerna, inrätta en säker infrastruktur för att underlätta ytterligare utbyte med de nationella statistikbyråerna av uppgifter som har inhämtats i enlighet med punkt 2.

5. Denna artikel ska inte tillämpas på små företag och mikroföretag enligt definitionen i artikel 2 i bilagan till rekommendation 2003/361/EG²².

Artikel 17c

Begäranden om uppgifter och former för tillgängliggörande av uppgifter för utveckling och framställning av europeisk statistik

1. När de nationella statistikbyråerna eller kommissionen (Eurostat) begär in uppgifter i enlighet med artikel 17b ska de
 - a) ange vilka uppgifter som krävs,
 - b) styrka det statistiska behov för vilket uppgifter begärs i enlighet med artikel 17b.1,
 - c) ange hur ofta och inom vilka tidsfrister uppgifterna ska tillgängliggöras,
 - d) ange de operativa formerna för tillgängliggörandet av uppgifterna,
 - e) bjuda in uppgiftsinnehavaren till en dialog enligt punkt 3.
2. Begäranden om uppgifter enligt punkt 1 ska
 - a) följa principen om uppgiftsminimering och stå i proportion till det statistiska behovet vad gäller detaljnivå, volym och frekvens,
 - b) i möjligaste mån avse andra uppgifter än personuppgifter.
3. Efter en begäran om uppgifter enligt punkt 1 ska en dialog äga rum mellan NSI eller kommissionen (Eurostat) och den berörda uppgiftsinnehavaren för att diskutera aspekter som aggregeringsnivån för uppgifterna, tidsfristen och formerna för tillhandahållandet av uppgifterna, åtgärder för säkerhet och skydd av konfidentialitet samt eventuell kostnadsersättning, i syfte att komma överens om dessa aspekter.
4. Om ingen överenskommelse har träffats inom tre månader efter att den begäran om uppgifter som avses i punkt 1 lämnades, får NSI eller kommissionen i ett beslut ålägga den privata uppgiftsinnehavaren att tillgängliggöra uppgifterna. Beslutet ska vara specifikt i enlighet med punkt 1 a–d och ska ta hänsyn till frågor där samsyn kan ha uppnåtts under dialogen med uppgiftsinnehavaren. Beslutet får också omfatta ersättning till den privata uppgiftsinnehavaren som inte får överstiga marginalkostnaderna för de förberedelser som krävs för att tillgängliggöra uppgifterna. Tidsfristen för att tillgängliggöra uppgifterna får inte vara kortare än 15 dagar. Innan beslutet antas ska NSI eller kommissionen ge uppgiftsinnehavaren möjlighet att yttra sig om de åtgärder som NSI eller kommissionen avser att vidta. I beslutet ska det framgå hur böter enligt punkt 6 kan påföras och om hur beslutet kan överklagas.
5. Utan att det påverkar tillämpningen av de rapporteringsskyldigheter som fastställs i sektorsspecifik unionslagstiftning om statistik ska en uppgiftsinnehavare göra relevanta uppgifter tillgängliga för NSI eller kommissionen (Eurostat) inom den period som anges i beslutet enligt punkt 4 i denna artikel.
6. Medlemsstaterna och kommissionen ska vidta lämpliga åtgärder för att säkerställa en effektiv verkställighet av beslut som antas i enlighet med punkt 4. Dessa åtgärder kan omfatta påförande av böter om den privata uppgiftsinnehavaren uppsåtligen eller av oaktsamhet underlåter att tillhandahålla uppgifter som begärts enligt beslut inom angiven tidsfrist eller tillhandahåller oriktiga, ofullständiga eller vilseledande

²² Kommissionens rekommendation 2003/361/EG av den 6 maj 2003 om definitionen av mikroföretag samt små och medelstora företag (EUT L 124, 20.5.2003, s. 36).

uppgifter. Vid fastställandet av bötesbeloppet ska medlemsstaten och kommissionen ta hänsyn till överträdelsens art, allvar, varaktighet och upprepning.

7. För tillämpningen av punkt 6 får kommissionen anta beslut om att påföra böter på högst 25 000 EUR. Vid upprepning inom tre år kan bötesbeloppet uppgå till 50 000 EUR. Kommissionen får utfärda riktlinjer för beräkningen av bötesbeloppet.
8. Kommissionen får anta beslut om påförande av böter inom ett år efter den tidsfrist för tillhandahållande av uppgifter som fastställs i ett beslut enligt punkt 4, om uppgiftsinnehavaren inte lämnar in några uppgifter eller inom ett år efter det att uppgiftsinnehavaren tillhandahåller oriktiga, ofullständiga eller vilseledande uppgifter.
För kommissionens behörighet att verkställa beslut om påförande av böter gäller en preskriptionstid på fem år. Tiden ska börja löpa den dag då beslutet vinner laga kraft.
9. Innan medlemsstaterna och kommissionen antar beslut enligt punkt 6 ska de ge uppgiftsinnehavaren möjlighet att yttra sig om preliminära resultat och om åtgärder som medlemsstaten eller kommissionen kan komma att vidta mot bakgrund av de preliminära resultaten.
10. Kommissionen ska genom genomförandeakter fastställa de allmänna tekniska formerna för tillgängliggörande av uppgifter enligt denna artikel. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 27.2.

Artikel 17d

Domstolens prövning av beslut om påförande av böter

I enlighet med artikel 261 i EUF-fördraget har domstolen obegränsad behörighet att pröva beslut genom vilka kommissionen har påfört böter. Den får upphäva, sänka eller höja påförda böter.

Artikel 17e

De nationella statistikbyråernas och kommissionens (Eurostat) skyldigheter när de återanvänder uppgifter som tillgängliggjorts för utveckling och framställning av europeisk statistik

1. De nationella statistikbyråerna och kommissionen (Eurostat) ska använda uppgifter som tillgängliggjorts i enlighet med artikel 17b för att utveckla och framställa europeisk statistik
 - a) uteslutande för statistiska ändamål,
 - b) i enlighet med principerna om insynsskydd för statistiska uppgifter och kostnadseffektivitet och
 - c) i enlighet med skyldigheten att inte lämna ut dem till tredje part om inte uppgiftsinnehavaren samtyckt till det.
2. De nationella statistikbyråerna och kommissionen (Eurostat) ska
 - a) vidta lämpliga åtgärder för att skydda konfidentiella statistiska uppgifter och företagshemligheter och tillvarata andra berättigade intressen hos privata uppgiftsinnehavare, inbegripet de kostnader och det arbete som krävs för att tillgängliggöra uppgifter,
 - b) i den mån behandling av personuppgifter är nödvändig, genomföra tekniska och organisatoriska åtgärder som skyddar de registrerades rättigheter och friheter.

3. Punkterna 1 och 2 i denna artikel ska tillämpas på andra nationella myndigheter som har tagit emot uppgifter efter en begäran som lämnats in på dess vägnar av en nationell statistikbyrå i enlighet med artikel 17b.2.
4. Kommissionen (Eurostat) ska offentliggöra en beskrivning av de huvudsakliga kategorierna av kostnader för vilken ersättning får beviljas till uppgiftsinnehavaren samt metoden för att beräkna kostnaderna.

Artikel 17f
Uppgiftsdelning inom ESS

1. Uppgifter ska utbytas mellan de nationella statistikbyråerna sinsemellan och mellan de nationella statistikbyråerna och kommissionen (Eurostat) uteslutande för statistiska ändamål och för att höja den europeiska statistikens kvalitet.
2. Uppgiftsdelning ska äga rum på begäran av en NSI eller kommissionen (Eurostat) när det är relevant och nödvändigt. Uppgiftsdelning ska också äga rum när begäran ges in av en NSI för en annan nationell myndighets räkning och uppgifterna endast ska användas för statistiska ändamål och för att höja kvaliteten på den europeiska statistik som utvecklas och framställs av den andra nationella myndigheten.
3. De nationella statistikbyråerna och i förekommande fall andra nationella myndigheter som deltar i uppgiftsdelningen inom ESS ska vidta alla nödvändiga skyddsåtgärder för fysiskt och logiskt skydd av uppgifternas konfidentialitet. Kommissionen (Eurostat) ska inrätta en säker infrastruktur för att underlätta uppgiftsdelning. De nationella statistikbyråerna, och i förekommande fall andra nationella myndigheter, får använda den säkra infrastrukturen för uppgiftsdelning för det ändamål som anges i punkt 1.
4. Om de berörda uppgifterna är konfidentiella i den mening som avses i artikel 3 i den här förordningen eller personuppgifter enligt förordningarna (EU) 2016/679 och (EU) 2018/1725, får sådana uppgifter utbytas och det får ske på frivillig basis förutsatt att samtliga följande villkor är uppfyllda:
 - (a) Uppgiftsdelningen äger rum på grundval av en begäran med en motivering av behovet av att utbyta uppgifter i varje enskilt fall, särskilt när det gäller de kvalitetsfrågor som specifikt ska behandlas.
 - (b) Uppgiftsdelningen äger rum på grundval av integritetsfrämjande teknik som är särskilt utformad för att överensstämma med förordningarna (EU) 2016/679 och (EU) 2018/1725, med särskild hänsyn till ändamålsbegränsning, uppgiftsminimering, lagringsbegränsning, integritet och konfidentialitet.
 - (c) Kapitel V i den här förordningen påverkas inte.
5. De uppgifter som begärs enligt denna artikel ska inte avse frågor som rör nationell säkerhet eller militära frågor.
6. Kommissionen ska genom genomförandeakter fastställa de tekniska aspekterna av uppgiftsdelning mellan de statistikmyndigheter som avses i denna artikel. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 27.2.
7. Denna artikel påverkar inte tillämpningen av artikel 21.”
- (8) Följande kapitel ska införas som kapitel IIIa:

”KAPITEL IIIa

UTVECKLING AV EUROPEISK STATISTIK

Artikel 17g Statistik under utveckling

1. De nationella statistikbyråerna, andra nationella myndigheter och kommissionen (Eurostat) ska sträva efter att kontinuerligt vara innovativa och utveckla nya statistiska produkter och insikter på grundval av alla tillgängliga datakällor och att använda den senaste tekniken, i syfte att integrera dem i den regelbundna framställningen av europeisk statistik.
 2. Den europeiska statistiken ska utvecklas i full överensstämmelse med de statistiska principer som anges i artikel 2.1. Statistik under utveckling behöver inte nödvändigtvis uppfylla alla kvalitetskriterier i artikel 12.1.
 3. Kommissionen (Eurostat) ska sprida europeisk statistik under utveckling i samförstånd med de nationella statistikbyråerna och ska uttryckligen ange att statistiken är under utveckling.
 4. Kommissionen (Eurostat) får i nära samarbete med ESS-kommittén ta initiativ till att utveckla nya statistiska produkter och insikter på ett samordnat sätt inom hela det europeiska statistiksystemet. Dessa statistiska produkter och insikter ska tas med i det årliga arbetsprogrammet och genomföras genom sådana individuella statistikåtgärder som avses i artikel 14.1.”
- (9) I artikel 18 ska följande punkt införas som punkt 4:
- ”4. Kommissionen (Eurostat) får använda europeisk statistik som offentliggjorts på nationell nivå av medlemsstaterna före de tidsfrister som anges i den relevanta sektorslagstiftningen och sprida denna statistik före den tidpunkt som avses i den sektorslagstiftningen, förutsatt att den överensstämmer med definitionerna och klassificeringen.”
- (10) Artikel 25 ska ersättas med följande:

”Artikel 25 Offentligt tillgängliga uppgifter

Uppgifter som lagligen är tillgängliga för allmänheten ska inte betraktas som konfidentiella när de används för statistiska ändamål.”

- (11) Följande artikel ska införas som artikel 26a:

”Artikel 26a Bidrag till nya nationella ramar för dataförvaltning

1. I överensstämmelse med subsidiaritetsprincipen får de nationella statistikbyråerna på nationell nivå åta sig uppgifter som fastställs i de nationella ramarna för dataförvaltning i syfte att främja integrering och interoperabilitet för uppgifter, beskrivning av metadata, kvalitetssäkring och fastställande av standarder samt andra uppdrag och funktioner i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU)

2022/868²³, och kartlägga nya datakällor som ska användas för utveckling och framställning av statistik.

2. De nationella statistikbyråernas utförande av sådana uppgifter ska vara förenligt med de statistiska principer som anges i artikel 2.1.”

(12) Följande artikel ska införas som artikel 27a:

*”Artikel 27a
Utvärdering och översyn*

Senast [*fem år efter den dag då denna förordning börjar tillämpas*] ska kommissionen göra en utvärdering av denna förordning och lämna en rapport om de viktigaste resultaten till Europaparlamentet och rådet. I utvärderingen ska särskilt följande bedömas:

- a) Statistiska reaktioner på kriser enligt artikel 16a.
- b) Uppgiftsinnehavarnas skyldighet att tillåta att deras uppgifter återanvänds för europeisk statistik i enlighet med artiklarna 17b, 17c, 17d och 17e.
- c) Uppgiftsdelning inom det europeiska statistiksystemet enligt artikel 17f.
- d) Utveckling av europeisk statistik enligt kapitel IIIa.”

*Artikel 2
Ikraftträdande*

Denna förordning träder i kraft den tjugonde dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Bryssel den

På Europaparlamentets vägnar

På rådets vägnar

Ordförande

Ordförande

²³ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/868 av den 30 maj 2022 om europeisk dataförvaltning och om ändring av förordning (EU) 2018/1724 (dataförvaltningsakten) (EUT L 152, 3.6.2022, s. 1)